

VIANOČNÁ SLOVENČINA

Ktoré tvrdenie vyplýva z textu?

- * a) Obchodníci vedia ľuďom, čo si v najbližších dňoch zakúpili darčeky, sľúbiť doručenie do Vianoc.
- b) Všetky darčeky zakúpené online nosí ľuďom kuriér.
- c) Make-up a elektronika sú najčastejšie vianočné darčeky.
- * d) Analytici tvrdia, že darčeky zakúpené v tento deň už kuriér nestihne priniesť.

Kto chce mať istotu, že darčeky nakúpené online donesie kuriér ešte do Vianoc, má podľa analytikov pár posledných dní či hodín na ich objednanie. E-shop však zároveň upozorňuje, že termín sa nedá úplne garantovať, pretože obchodník sa nevie zaručiť za rýchlosť doručenia externou spoločnosťou. Online-shopping na internete je však stále efektívnou možnosťou, ako make-up alebo elektroniku dostať pod vianočný stromček.

O čom sa v texte dozvieme?

- a) o populárnych vianočných darčekom
- b) ako nakupovať make-up a elektroniku
- c) o práci kuriérov
- d) o nakupovaní darčekom na internete

Do akého štýlu by sme zaradili text?

- a) náučný štýl
- b) publicistický štýl *
- c) hovorový štýl
- d) umelecký štýl

* Ktorý typ slov v texte prevláda?

- a) Neologizmy b) archaizmy c) zdrobneniny d) domáce slová

Podľa akého vzoru skloňujeme podstatné meno **Vianoce**?

- a) Ulica b) žena c) srdce d) stroj

Z vety *Online-shopping na internete je však stále efektívnou možnosťou* vypíš prisudzovací sklad. _____

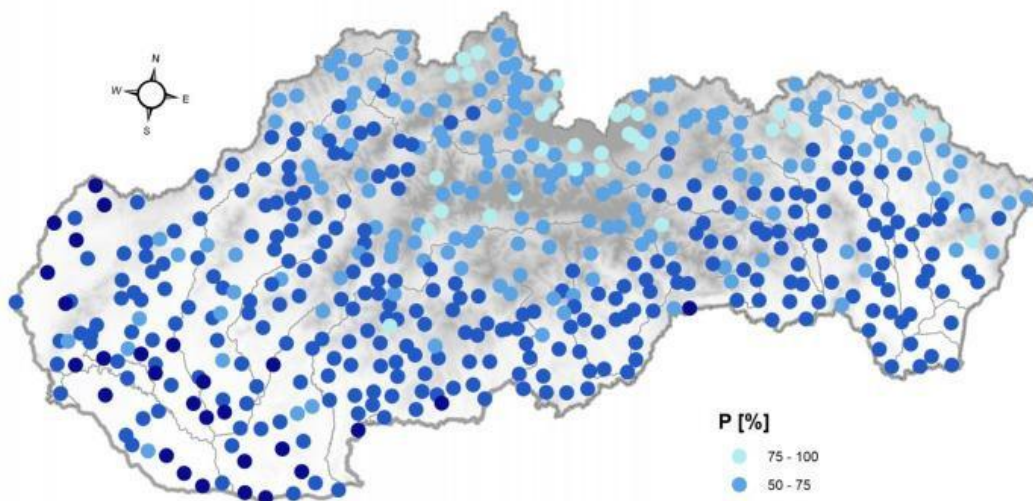
Napiš slovný druh slova *online* z textu (darčeky nakúpené online). _____

* Slovo **objednanie** je:

- a) neurčitok
b) slovesné podstatné meno
c) abstraktné podstatné meno
d) neurčité sloveso

Pravdepodobnosť výskytu snehovej pokrývky s výškou 1 cm a viac
v období od 24. do 26. decembra [%]

P [%]

- 75 - 100
- 50 - 75
- 25 - 50
- < 25

0 25 50 100 km

© 2021 Slovenský hydrometeorologický ústav, Bratislava

V ktorej časti Slovenska
je podľa ukážky
najpravdepodobnejšie
sneženie?

- a) na južnom Slovensku
- b) v hornatých oblastiach
- c) v okolí hlavného mesta
- d) na východnom Slovensku

Ktorá časť Slovenska
nebude mať
pravdepodobne biele
Vianoce?

- a) východné Slovensko
- b) západné Slovensko
- c) južné Slovensko
- d) severné Slovensko

* Padá sniežik, **cupi, lupi**,
pri peci je iba hlúpy.
Aj keď nechce slnko hriať,
my sa vieme pekne hrať.

My sme malí snehuľkovia,
my sme malé snehuľky,
zbierame sneh pre zábavu,
zbierame sneh na guľky.

Frnk, frnk, guľôčka,
neleť deťom do očka.
Sadni iba pekne zticha,
lebo sniežik v očku pichá.

Akým slovným druhom sú zvýraznené slová v básni?

Aký rým sa uplatnil v druhej strofe básne?

Prepíš nespisovné slovo zticha tak, aby bolo gramaticky správne.

Slová sniežik, guľky, guľôčka sú:

- a) cudzie slová
- b) kladne citovo zafarbené
- c) záporne citovo zafarbené
- d) neutrálne slová

Sloveso *sadni* je v:

- a) 2.os, sg, prítomný čas, rozkazovací spôsob
- b) 2.os, sg, prítomný čas, oznamovací spôsob
- c) 3. os, pl, minulý čas, oznamovací spôsob
- d) 2.os, pl, prítomný čas, rozkazovací spôsob

Vyber správne písmeno, ktorým doplníš text.

Aj tento rok mnoho domácností rieši d.....lemu t.....kajúcu saianočného stromčeka. Pre niekoho je vôňa ihl.....čia živého stromčeka neodm.....sl.....tel'nou súčasťouianoc, in.....m je zase ľúto, že stromček bude v.....rúban..... len preto, aby im pár t.....ždňov skrášľoval príb.....tok. Ak si si vždy m.....slel, že zvoliť umel..... stromček je ekolog.....ckejšie, možno ťa prekvap..... informácia, ktorú priniesol portál teraz.sk. Pri porovnaní uhl.....kových stôp toti..... ako ekologickejšia možnosť vychádza práve ži..... stromček.

Slovo *mnoho* (domácností) z textu je:

- a) číslovka b) příslovka c) částice d) podstatné meno

Slovo *portál* je v Npl a Lsg správně vytvřené v možnosti:

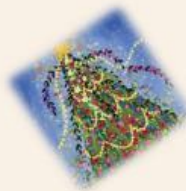
- a) dva portále, o portále b) dva portály, o portále
c) dva portále, o portáli d) dva portály, o portáli

Kol'ko prívlastkov je vo vete *Pre niekoho je vôňa ihl.....čia živého stromčeka neodm.....sl.....teľnou súčasťouianoc?* _____

Slovo *informácia* pretransformuj na příslovku. _____

Aký je vid slova *skrášľoval*?

- a) Dokonavý
b) Nedokonavý
c) Sloveso nemá vid

Nie všetci stíhajú pripraviť vianočnú večeru. Aj u Krátkych to bolo tento rok tak. Hoci do Vianoc chýbal už len jeden deň, na Vianoce nebolo nič pripravené.

Mamička dvojčiat, Zuzky a Katky, bola chorá a nestihla vyzdobiť stromček, napiecť koláčiky, zabaliť darčeky. Nebola navarená kapustnica, rybie filé nebolo obalené a nemali ani zemiakový šalát. Mamička jednoducho nevládala!

Vianočný škriatok Pomocník sa už na to nemohol pozerieť! Nedalo mu to. Vkradol sa do bytu a dal sa do práce. **Vyzdobil stromček. Napiekol koláčiky. Zabalil darčeky. Navaril kapustnicu.** Obalil rybie filé. Urobil zemiakový šalát. Pracoval rýchlo a potichu, aby nikoho v byte nezobudili. A potom, keď bolo všetko dokončené, ešte pred východom prvých ranných lúčov, vytratil sa tak rýchlo a potichu, ako prišiel.

A keď sa u Krátkych zobudili, neverili vlastným očiam! Vianočný zázrak? Nie, to si len vianočný škriatok Pomocník splnil svoju povinnosť.

Čo nevyplýva z ukážky?

- a) Mamička by bez pomoci škriatka nezvládla pripraviť všetko na Vianoce.
- b) Elf pomohol mamičke s varením aj prípravou vianočných darčiekov.
- c) Celá rodina sa škriatkovi poďakovala za pomoc.
- d) Škriatok usilovne pracoval celú noc.

V ktorej z možností je správny tvar slova **filé** v Lsg?

- a) o filom
- b) o filách
- c) o filé
- d) o filém

Veta *Vianočný zázrak?* je:

- a) Jednočlenná neslovesná
- b) Jednočlenná slovesná
- c) Dvojčlenná úplná
- d) Dvojčlenná neúplná

Zvýraznené vety sú:

- a) holé
- b) rozvité
- c) úplné
- d) neslovesné

K príslovkám vo vete: *Pracoval rýchlo a potichu, aby nikoho v byte nezobudili.* napíš antonymá.

Aké je základové slovo k prídavnému menu *zemiakový*?

Akým literárnym žánrom by mohla byť ukážka?

- a) legenda
- b) rozprávka
- c) báj
- d) román

Keď škriatok pracoval potichu, tak:

- a) Si sedel na ušiach
- b) bol ako myška
- c) Nevedel kam z konopí
- d) Čušal ako peň

Urči vetu *Mamička jednoducho nevládala!* podľa obsahu.

Z vlastného mena *Zuzka* utvor privlastňovacie prídavné meno.

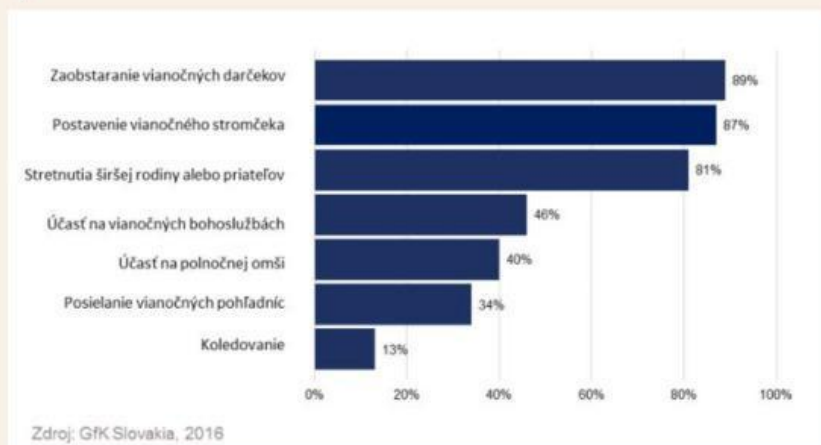
Slovné spojenie *vianočný zázrak* pozmeň tak, aby obsahovalo nezhodný prívlastok.

Veta *Mamička dvojčiat, Zuzky a Katky, bola chorá a nestihla vyzdobiť stromček* obsahuje:

a) združené pomenovanie	c) prístavok
b) slovo, ktoré vzniklo skladaním	d) dve neplnovýznamové slovesá

Vianočný prieskum: Čo nám zostalo z vianočných tradícií v roku 2016?

Graf č. 1 – Tradičné vianočné činnosti plánované v tomto roku

Vo svojom predchádzajúcom blogu, ktorý otvoril trojdielnu vianočnú blogovú minisériu, sme sa venovali hlavne tomu, čo Vianoce znamenajú pre obyvateľov Slovenska.

V druhom pokračovaní sa pozrieme bližšie, ktoré z tradičných vianočných zvykov sú aktuálne aj pre Slovákov v roku 2016. Údaje použité v tomto blogu pochádzajú z reprezentatívneho prieskumu spoločnosti GfK Slovakia, uskutočneného na vzorke 1 000 respondentov vo veku 15-79 rokov.

Ktoré tvrdenie nevyplýva z grafu?

- a) Takmer každý druhý respondent plánuje ísť na Vianoce do kostola.
 - b) Zhruba 90% opýtaných nakupuje darčeky pre svojich blízkych.
 - c) Takmer 70% opýtaných neposiela vianočné pohľadnice.
 - a) Takmer 50% opýtaných chce vidieť na Vianoce polnočnú omšu.
-

V ktorej možnosti sú slová, ktoré vznikli rovnakým slovotvorným postupom?

- a) tradičných zvykov
- b) trojdielnu minisériu
- c) vianočnú blogovú
- d) na vzorke respondentov

Ktoré tvrdenie vieme odčítať z grafu?

- a) Niektorí ľudia chodia na vianočné bohoslužby ale nie na polnočnú omšu.
- b) Najmenej obľúbenou činnosťou na Vianoce je posielanie pohľadníc.
- c) Každý opýtaný si stavia vianočný stromček.
- d) Najčastejšie chodia koledovať deti.

Číslovku v spojení 79 rokov napíš slovom pravopisne správne.

Napíš prvý stupeň príslovky bližšie.

 Zo slova *obyvateľov* utvor prídavné meno v základnom tvare.

Písmená z vety: *V __ímskokatolíckej cirkvi je druhým najhlavnejším sviatkom __viatok __arodenia __ána alebo __rvý sviatok __ianočný, ktorý sa podľa __regoriánskeho kalendára slávi 25. decembra. sú správne doplnené v možnosti:*

- a) r ; S ; n ; p ; P ; V ; g
- c) r ; S ; n ; P ; P ; v ; g

- b) r ; S ; n ; P ; p ; V ; G
- d) R ; S ; n ; p ; P ; v ; g

Vo vete: *Vianoce sú jedny z niekoľkých sviatkov, ktorým vždy predchádzala vigília. sa píše slovo jedny s ypsilonom, pretože:*

- a) Je v množnom čísle
- b) Slovo Vianoce je v ženskom rode
- c) Slovo sviatkov je v množnom čísle
- d) Slovo jedny je v ženskom rode

Prvý verš vianočného vinšu je:

Hromadu darčiekov, čo srdce pohladia,
rodinu a priateľov, čo Vás nikdy nezradia,
k bohatstvu krôčik a ku šťastiu krok,
nádherné Vianoce a šťastný nový rok!

- a) metafora
- b) príslovie
- c) personifikácia
- d) porekadlo

Doplňte do vety správny tvar slova v zátvorke. Ak hľadáte prírodný a zdravý spôsob, ako si zútulniť svoj domov, sviečky zo (včela) vosku sú skvelou voľbou.